

Įvadas

Jūs jau rašote savo pirmuosius tiriamuosius mokslo darbus, mokotės kurti akademinį tekstą. Tam turite išmanyti ne tik pasirinktą sritį, turėti žinių ir įgūdžių, bet ir žinoti akademinio rašymo subtilybes.

1

Rengiant ir rašant mokslinius tiriamuosius darbus aktualios tampa akademinio teksto ypatybės:

- 1) pagrindinis akademinio teksto tikslas – tyrimo ir jo rezultatų pristatymas;
- 2) tyrimas grindžiamas teorija;
- 3) griežta darbo struktūra, įvadas ir išvados;
- 4) vartojami tiriamosios srities terminai;
- 5) apibrėžti citavimo, išnašų tvarkos ir kt. reikalavimai.

Iki šiol daugiausia rašėte referatus. Tad net ir žinant akademinio darbo reikalavimus, pritaikyti juos praktiškai nėra lengva.

Kuo skiriasi ir kuo panašūs referatas ir mokslinis tiriamasis darbas:

- 1) referatas – nėra savarankiškas mokslo darbas, nes jame referuojamos kelių (3–8) autorių pozicijos pasirinktu klausimu, o mokslinis tiriamasis darbas – savarankiškas autoriaus darbas;
- 2) moksliniame tiriamajame darbe, kaip ir referate, nereikia rašyti visko, kas žinoma aprašomuoju klausimu. Čia svarbiausia įsigilinti į temą, pasirinkti autorius ir atmesti tai, kas nėra būtina;
- 3) referato tikslas – nuodugnesnės tam tikrų analizuojamo (aprašomo) dalyko temos studijos, išsamnis studijuojamo dalyko problematikos pažinimas, gebėjimas analizuoti dalyko literatūrą;
- 4) mokslinio tiriamojo darbo tikslas – ištirti ir pristatyti tyrimo rezultatus.

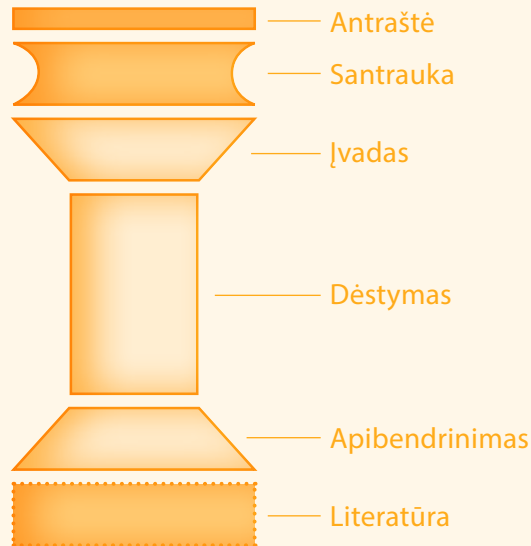
Užduotis

2017-ieji paskelbti *Piliakalnių metais*. Pasirinkite temą iš geografijos, istorijos ar kultūros susiedami ją su Lietuvos piliakalniais ir parašykite tiriamąjį darbą, pavyzdžiui, *Ką mena Lietuvos piliakalniai?* arba *Lietuvos piliakalniai – valstybės simboliai*. Galite rinktis ir kitą Jus dominančią temą.

Prieš rengdami tiriamąjį darbą atlikite pateiktas užduotis.

2

Akademinio teksto struktūra yra reglamentuota. Ją galima pavaizduoti kaip tam tikrą koloną.

Užduotys

1. Atidžiai perskaite tekstą suskirstykite jį į struktūrines akademinio darbo (kolonos) dalis.

Bronislovas Kuzmickas

Iškilusis semiotikas Algirdas Julius Greimas paskaitoje, skaitytoje 1965 m. „Santaros-Šviesos“ suvažiavime, sakė: „Mes nežinome, kas yra gera ir bloga, bet žinome, kad negalime palikti žmogaus, neįrašdami jo į tam tikrą simbolinę kultūrinę sistemą“ (Greimas 1993: 78). Šią mintį galime suprasti kaip būtinybę žmogui surasti savo vietą, savo namus kultūroje, kartu ir savo paties tapatumą, savo gyvenimą. Kam nesiseka surasti savo vietos kultūroje, tam, reikia manyti, nepavyksta surasti ir paties savęs.

Įrašymas į vienokią ar kitokią simbolinę kultūrinę sistemą prasideda nuo pat pirmųjų žmogaus gyvenimo dienų. Pirmasis simbolinis „įrašas“ yra krikštas, vardo įgijimas, kuriuo mažasis individas yra įasmeninamas ir įpiliatinamas, įrašomas į tautos kultūrinę, konfesinę erdvę. Tolesnis vyksmas – auklėjimas, lavinimas šeimoje ir mokykloje, čia dar prisideda radijas, televizija, internetas, daugybė kitų aplinkybių ir veiksnių.

Visa tai sudaro aplinką, kuri formuoja ir kurioje formuojasi esminė individo tapatumo pusė – kultūrinis jo tapatumas. Juk individo tapatumas yra daugialypis – galime kalbėti apie profesinį, politinį, konfesinį, o, kitu kampu žiūrint, apie vidinį ir išviršinį, tikrą ir netikrą ar dar kitokius to paties individo tapatumus, nelygu ką norime išsiaiškinti. Individo tapatumo sandarai itin svarbus kultūrinis matmuo, teikiantis įvaizdžių kitiems jo tapatumo pavidalams išreikšti. Reikia iš karto pasakyti, kad tai, kaip individas suvokia ir vertina pats save, savo tapatumą bendrąja prasme, yra neatsiejama nuo kultūrinės, civilizacinės erdvės, kurioje jis gyvena, lavinasi ir mokslinasi, kurios pasiekimų vartotojas, perėmėjas, o kai kada ir produktyvus kūrėjas jis yra. Vytautas Kavolis rašė: „Visada žmogus defnuodavo save ir būdavo kitų defnuojamas pirmiausia tuo, kas jame aiškiausia: jo priklausomybė kraštui, tradicijai, tikėjimui“ (Kavolis 1993: 89). Galima drąsiai kalbėti apie lietuviškos ar vokiškos, švediškos ar itališkos

kultūros individus, tokiais save ir laikančius, o, atsižvelgiant į kalbų paplitimo arealus, galima skirti anglakalbę, prancūzakalbę, ispanakalbę ir kitokias kultūras, atitinkamai ir asmenų – jų vartotojų ir kūrėjų – tapatumus.

Kultūrinės individo priklausomybės nepakeičia ta aplinkybė, kad plečiasi globalusis atvirumas, įvairėja tarpkultūrinės sąveikos, įtampos ir konfliktai, kaip ir tai, kad visais laikais buvo, o dabar itin gausėja individų, kurių kultūrinis tapatumas yra dvilypis ar daugialypis – tą lemia įvairūs šiuolaikinio pasaulio veiksniai. Tokiais atvejais yra svarbu, ką galvoja pats asmuo, nusprenddamas, kokios tautos, šalies ar regiono kultūros žmogumi jis save laiko. Konfesinė priklausomybė taip pat gali nulemti kultūrinį tapatumą, nes religinis tikėjimas yra reikšminga, o kai kada net esminė, kai kurių kultūrų tapatumo pusė.

Pagrindinis dalykas, kurį itin svarbu pabrėžti, yra tai, kad kiekviena civilizacija, kiekviena jai priklausanti kultūra formuoja savą individo tapatumo sampratą, nes nėra asmenybės, kuri būtų laisva nuo kultūros, o kultūra negali būti laisva nuo asmenybės: „Kultūra nėra asmenybės psichologijos periferinis dalykas. Tai yra jos širdis“ (Cervone, Pervin 2008: 558–559). Individas suvokia save pirmiausia tos kultūrinės tradicijos, kurios aplinkoje jis gyvena, tos socialinės grupės, kurios narys jis yra, terminais ir įvaizdžiais.

Nesvarbu, kokie tie įvaizdžiai, kas jais teigiama, kaip giliai jie įsispaudžia į individo sąmonę, nes vis tiek jie – tai tik bendrasis fonas, tik kelio pradžia. Toliau jau individas pats konkrečiai ir savo valia įsiliėja į kultūrą, į vienokią ar kitokią jos sritį jam priimtinu lygmeniu. Daug ką lemia istorija ir geografija, bet kultūrinė saviidentifikacija gali vykti ir „specifinių tapatumo kūrimo projektų pagrindu“ (Castels 2009: 117). Tai trunka visą gyvenimą. Žinoma, galima nugyventi savo dienas ir niekur aiškiau neišitraukiant, liekant pradiniame lygmenyje, kultūros pakraštyje ar net užribyje.

Kad įsilietum į kultūrą, reikia išsiugdyti tam tikras savybes – atvirumą ir imlumą, aktyvumą ir pasitikėjimą, taip pat svarbu pasinaudoti palankiomis aplinkybėmis ir pačiam jas susikurti. Reikia stengtis atsiverti bendraujant su kitais, nebūtinai realiais asmenimis, ne mažiau svarbus sąlytis su tais, kurių nebėra tarp gyvųjų, bet apie jų nuveiktus darbus byloja kultūros istorija.

Į kultūrą įsitraukiama renkantis vertybes, tikslus ir vaidmenis. Jeigu tai daroma laisvai ir reikliai, o ne pasyviai priimant vien tai, kas peršama iš šalies, tai savo pasirinkimu individas tapatinasi su tuo, kam teikia pirmenybę, kurdamas savo tapatumą. Todėl žmogaus tapatumas nėra vien jo paties kūryba, daug lemia tai, ką jis gauna iš bendravimo, iš savo pasirinkimų ir tapatinimosi. „Jei atrandu savo tapatybę, tai nereiškia, kad aš ją susikuriu užsidaręs savyje; savo tapatybę aš „išsideru“ pusiau atviroje, pusiau vidinėje diskusijoje su kitais“ (Taylor 1996: 61–62). Manau, kad taip yra laisvoje demokratiškoje visuomenėje, kur niekas prievarta nebruka doktrinų ir stilių, žinoma, išskyrus reklamą ir kitokias manipuliavimo žmonių sąmone technologijas. Vis dėlto kiek individo pasirinkimai yra savarankiški, laisvi nuo bendrojo kultūrinio fono? Gal jis tik savaip individualizuoja tai, ką yra gavęs ir nuolatos gauna iš gimtosios kultūros, iš platesnės sociokultūrinės aplinkos? Jeigu taip, tai jo tapatumas būtų tiesiog individuali tos kultūros, kuriai jis priklauso, kopija, o tai savo ruožtu reikštų, pasak Algio Mickūno, „kad negali būti jokių privilegijuotų asmenų, kurie galėtų ištrūkti iš savo kultūrinio supratimo ir pažvelgti į jį iš „išorės“ (Mickūnas 2007: 221).

Jeigu šią mintį taikysime šiandienos lietuviams, turėsime pripažinti, kad esame tokie, kokia yra kultūrinė mūsų aplinka, iš kurios negalime „ištrūkti“. Į ją nuo mažens esame įrašyti, o vėliau įsitraukiame patys, kai ką pasyviai priimdami ir su tuo tapatindamiesi, kai ką atmesdami, kai ką ir patys pridėdami. Tačiau tą darome tam tikrais, nelabai suvokiamais būdais, perimtais iš nacionalinės kultūros. Išėitų, esame lyg ir savosios kultūrinės aplinkos „belaisviai“, varžomi kultūrinio determinizmo? Nenorėčiau

su tuo sutikti, tokia būseną yra būdingesnė vadinamosioms tradicinėms, uždaroms visuomenėms, kurioms priklausantys individai suvokia save tik kaip šeimos, bendruomenės narius. Lietuvos visuomenė tokia nėra, ji juk atvira, jos madas dabar diktuoja liberalioji mąstysena ir veiksena, net kyla klausimas, ar neatėjo laikas apmąstyti liberaliojo atvirumo ribotumą tiek jo paties, tiek visuomenės labui. Nes, geriau įsižiūrėjus, aiškėja, kad ir liberalioji mąstysena ne vien tik išlaisvina – patiklį sąmonę ji geba ir „įkalinti“, beje, ne mažiau griežtai už kokią nors kitą mąstyseną.

Nors gyvename atviroje visuomenėje, turime pripažinti paprastą tiesą – esame lietuviškos kultūros vaisiai, vieni tradicinės, kiti liberaliosios, tretieji dar kokios nors pakraipos. Neturėtų gąsdinti ir žodis „be-laisviai“, ypač jeigu turime galvoje tokią esminę kultūros dalį kaip kalba, kuri yra kur kas daugiau negu vien žinių perteikimo priemonė. Nuo šios prigimtinės aplinkybės nėra laisvi nei originalių tapatumo projektų autoriai, nei „pasaulio piliečiai“, deklaruojantys savo kosmopolitizmą. „Kultūrinė praeitis yra griežtai deterministinė tokiu mastu, kad individas to nesuvokia“ (May 1979: 152).

Populiarus būdas „išstrūkti“ iš lietuviškos aplinkos – emigracija – ne visada gelbsti, nes ir svetur atsidūręs asmuo nėra laisvas nuo to, ką atsivežė su savimi. Tai gali pavykti tik išėivių vaikams ar net vaikų vaikams, išgyvenusiems dvilypio tapatumo nepatogumus ir tapusiems naujosios tėvynės piliečiais. Beje, byloti kultūros vardu – pernelyg didelė atsakomybė, tad, tęsdamas svarstymą, apsiribosiu tik tautos mentalitetu, kaip viena iš kultūros apraiškų. Tai mąstymo, vertinimų ir įpročių visuma, daugiau ar mažiau apimanti visų sluoksnių tautiečius. Mentaliteto bruožus sunku apibrėžti, nes juose susipina moralė ir psichologija, socialinė ir istorinė patirtis. Apie tai turėtų argumentuotą žodį dažniau tarti atitinkamų sričių specialistai, bet kol kas girdime vos vieną kitą psichologų nuomonę.

Pirmiausia reikia pabrėžti, kad dabartiniam lietuvių mentalitetui būdinga raiški idealiųjų ir pragmatinių motyvų disproporcija – antrųjų persvara yra didžiulė. Dabartinio statistinio lietuvių požiūrį į gyvenimą labiau apibūdina veiksmažodžiai „gauti“, „imti“, „griebti“ negu „daryti“, „kurti“, „duoti“. Sovietinės patirties pėdsakas čia neabejotinas. Tai reiškia, kad dauguma tautiečių yra linkę tapatintis su vartotojais, kuriems labiausiai rūpi materialinės gėrybės, materialinė gyvenimo kokybė – čia jie mato savirealizacijos būdą, savigarbos ir orumo atramą. Šito polinkio nereikėtų painioti su nepriteklių slegiamų žmonių pastangomis užsidirbti duonos kąsnį. Vis dėlto labai nedaug vilčių, kad iš vargo išbridusieji, kai smarkiai praturtės, arba tie, kurie apskritai niekada skurdo nepatyrė, atsigręš į kultūrą, joje ieškos dvasinių paskatų, kitaip sakant, nuo gėrybių kils prie vertybių.

Būtų klaida dėl dabarties gyvenimo sunkumų kaltinti lietuvių mentalitetą, nes tai viso pasaulio problema, tačiau būtent mentalitetas lemia, kaip į sunkumus reaguojama, kokių išėičių ieškoma. Mūsų platumose pernelyg dažnai jų neieškoma apskritai, pasitenkinama vien tuo, kad keikiama valdžia. Nors ir nėra būdų tam pamatuoti, vis dėlto akivaizdu, kad negatyvi žmonių reakcija į sunkumus daugeliu atvejų yra neadekvati, gerokai perdėta. Daugelio žmonių mąstyseną, o ir viešąją erdvę persmelkęs nihilizmas per nepriklausomybės dvidešimtmetį jau tapo savotiškai „geru tonu“. Viešajame diskurse neišgirsime beveik nieko, kas padrąsintų, pakeltų, įkvėptų, kas teiktų tam tikrą dvasinį komfortą, o juk to labai reikia, kad medžiaginių nepriteklių prislėgtas žmogus nebūtų paliktas dar ir dvasiškai nuogas, vienišas.

Kultūros visuma yra tokia, „kokia yra“, ji sluoksniuota ir prieštaringa, joje esama visko. Tai, kas kultūroje kuriama ir daroma, ilgainiui susidėsto pagal tam tikrą hierarchinę skalę – atsiskiria tai, kas aukšta ir žema, gražu ir bjauru, kilnu ir niekšiška ir pan. Tą lemia moralės, meno, pilietiškumo ir kitokie kriterijai.

Svarbu, kad tam, kas gyvenime gražu, kilnu ir aukšta, kultūra suteiktų tinkamą išraišką, kad visa tai būtų plačiai matoma ir girdima, išsiskirtų tiek iš reklaminio triukšmo, tiek iš aimanų choro. Daug ką lemia tai, kokie kultūriniai įvaizdžiai įsismelkia į protą ir širdį ankstyvoje jaunystėje, kokias paskatas

žmogus gauna. Nepaprastai svarbu, kad savo kaip asmenybės tapatumo ir unikalumo atramą jis galėtų rasti tikrojoje kultūroje, nes, perfrazuojant Greimą, negalima jauno žmogaus palikti vien vartotojiškos pseudokultūros vilionėms, kad ir kokiais estetizuotais pavidalais ji save pateiktų.

Valstybės prestižas dalies lietuvių akyse nėra aukštas, todėl kultūrinė savivoka tampa itin reikšmingu nacionalinio tapatumo sandu. Kultūrinės raiškos formas „paėmus į kabutes“, iš tautiškumo mažai kas belieka. Savo ruožtu ir kultūra nėra atsiejama nuo tautiškumo, nors tų sąsajų būdai įvairūs ir paslankūs. Etninės kultūros sąsajos su tautiškumu yra glaudžios ir plika akimi matomos, tačiau profesionaliosios kultūros, ypač meno, ryšys gali būti ne tik tiesioginis, bet ir netiesioginis, menamas ar koks nors kitoks, net apskritai neįžvelgiamas. Jauno žmogaus kultūrinį tapatumą labai sustiprina humanitariniai mokslai, estetiškas lavinimas. Viena iš svarbių švietimo sistemos gerinimo užduočių – siekti, kad mokyklose šių dalykų neužgožtų fizika, matematika, informatika ir pan., nes tik tada išugdysime supratimą, kad nuo gėrybių reikia kilti vertybių link...

Kultūros barai, 2011, nr. 4, p. 2–5. Interneto prieiga https://docs.google.com/viewer?url=http://www.kulturosbarai.lt/uploads/news/id6/KB_2011_04_pdf.pdf.

2. Parašykite trūkstamas teksto struktūros dalis.
3. Sudarykite tekste minimų veikalų sąrašą.
4. Suformuluokite teksto pagrindinę mintį.
5. Išskirkite 3–4 argumentus, kuriais autorius paremia savo nuomonę.
6. Vienu sakiniu perfrazuokite įvade pateiktą informaciją.
7. 2–3 sakiniais apibendrinkite, ką sužinojote iš teksto.

3

Perskaitę tekstų ištraukas atlikite užduotis.

I tekstas

Mokinių mokymosi motyvaciją savo moksliniuose darbuose analizuojantys užsienio mokslininkai R. Moore (2007), E. A. Patall, H. Cooperis ir J. C. Robinson (2008), J. Sanacore (2008), E. A. Gottfried, G. A. Marcoulidesas, A. W. Gottfriedsas ir P. H. Oliver teigia, kad motyvacija yra ypač svarbus veiksnys, nuosekliai susijęs su sėkmingu mokymusi. Nes, pasak J. Eccles ir A. Wigfieldo (2002), A. F. Guay ir kt. (2010), L. Jovaišos (2007), motyvacija – vidinė jėga, nukreipianti ir palaikanti asmens elgesį tinkama kryptimi užsibrėžtam tikslui pasiekti, o mokymosi motyvacija yra esminis ugdymo proceso aspektas (Barkauskaitė ir Motiejūnienė, 2004; Barkauskaitė ir Sinkevičienė, 2012; Arkhireyeva, 2015).

Siekdami, kad mokiniai įsitrauktų, aktyviai dalyvautų ugdomosiose veiklose ir išlaikytų dėmesį pamokos metu, pedagogai turėtų nuolatos ieškoti motyvuojančių priemonių, metodų ar veiklų. Vadinasi, vienas didžiausių iššūkių, su kuriuo susiduria mokyklų pedagogai, yra mokinių mokymosi motyvacijos, kuri daro įtaką mokinių požiūriui į mokyklą, santykiams su mokytojais, mokymuisi skiriamam laikui ir pastangoms, įsitraukimui į ugdymosi veiklas ir dalyvavimui jose, akademiniam pasiekimams, elgesiui ir daugybei kitų veiksnių, didinimas. Tyrimai rodo, kad mokinio mokymosi motyvaciją ir pasiekimus veikia tėvų įsitraukimas į ugdymo procesą (Valantinas ir Čiuladienė, 2012).

Moksliniai tyrimai patvirtina, kad tėvų įsitraukimas turi įtakos vaiko akademiniai sėkmei (Christenson ir Reschly, 2009, Stormshak, Dishion ir Falkenstein, 2010), mažesniai iškritimo iš švietimo sistemos vaikų skaičiui (Marcon, 1999). Vis dėlto Lietuvoje atliktais tyrimais (Pukevičiūtė, 2010, Indrašienė ir Suboč, 2010, Kazlauskienė, Valančienė ir Krasauskienė, 2012; Čiuladienė, Valantinas ir Pilkauskaitė-Valickienė, 2016) tėvų įtraukimas dažnai yra epizodinis, vienakryptis, susijęs su informacijos apie vaiką teikimu. Pasigendama nuolatinės mokyklos ir šeimos lygiavertės sąveikos, komunikacijos, kooperacijos ir koordinacijos.

Taigi, išryškėja šie probleminiai tyrimo klausimai: kokios, tėvų požiūriu, yra mokinių mokymosi motyvacijos silpnėjimo priežastys? Iš kokių požymių tėvai sprendžia apie vaiko mokymosi motyvacijos silpnėjimą? Kuo pasireiškia mokyklos vaidmuo įtraukiant tėvus į mokymosi motyvacijos silpnėjimo problemos sprendimą?

Mokinių mokymosi motyvacijos silpnėjimo priežastys: tėvų požiūris, *Pedagogika*, 2016, t. 124, nr. 4, 117–128. Interneto prieiga <https://file:///C:/Users/user/Desktop/Mokini%C5%B3%20mokymosi%20motyvacijos%20silpn%C4%97jimo%20prie%C5%BEastys.pdf>.

II tekstas

Tik įpusėjęs mokslus Kauno technologijos universiteto (KTU) gimnazijoje, vienuoliktokas Justas Janickas jau turi bent keliolika pergalių olimpiadose ir konkursuose. Per dvejus metus jis šešis kartus iškovojo prizines vietas respublikinėse olimpiadose, ne tuščiomis grįžo ir iš tarptautinių žinių varžybų. Labiau už Justo pergalių skaičių gali stebinti tik jo prisipažinimas, kad mokytiis prisiverčia itin retai.

„Man patinka dalyvauti olimpiadose, nes keliauju į kitą miestą ar net šalį. Nors mokausi mažai, noras kažkur nuvykti mane skatina pasistengti. Pavyzdžiui, kitąmet pasaulio matematikos olimpiada vyks Brazilijoje, todėl, manau, šiais mokslo metais susiimsiu“, – juokauja Justas.

Naujus mokslo metus vienuoliktokas pradėjo pagyrimo raštu tarptautinėje olimpiadoje – beveik Rugsėjo 1-osios išvakarėse parsivežė jį iš Vidurio Europos matematikos olimpiados, vykusios Austrijoje, Feklabruke, už pasirodymą individualiosiose varžybose. Gegužę Europos Sąjungos gamtos mokslų komandinėje olimpiadoje iškovojo sidabro medalį, o štai matematikos konkurse „Kengūra“ nuo antros klasės Justas dalyvauja kasmet ir kasmet patenka į geriausiųjų penketuką. <...>

„Pirmoji vieta chemijos respublikinėje olimpiadoje mane labai pradžiugino, nes buvau tik pradėjęs mokytiis chemijos, nedaug ko tikėjaisi ir staiga sužinojau, kad man pasisekė visai neblogai, – prisimeina Justas. – Kitas rimtas pripažinimas, ne tik Lietuvos mastu, man buvo sėkmė Europos matematikos taurės konkurse. Vėliau, dešimtoje klasėje, ne mažiau džiaugiais, kai taip pat netikėtai pakliuvau į Europos Sąjungos gamtos mokslų olimpiados komandą.“ <...>

„Galima sakyti, esu tikslukas, nes man patinka skaičiavimai. Net žaisdamas kompiuterinius žaidimus apskaičiuoju tikimybę laimėti“, – apie polinkį prie matematikos pasakoja gimnazistas.

Interneto prieiga <http://www.veidas.lt/mokslukas-kuris-mokosi-nepersistengdamas>.

Klausimai ir užduotys

1. Kuo panašios ir kuo skiriasi pateiktų tekstų ištraukos?
2. Kokiam funkciniam stiliui priskirtumėte pirmą ištrauką ir kokiam – antrą?
3. Užpildykite lentelę ir palyginkite pateiktų tekstų ištraukas pagal skiriamuosius funkcinį stilių požymius.

Funkcinių stilių požymiai	Kalbos vartojimo sritis	Adresantas ir adresatas	Kalbos turinys	Kalbos (teksto) funkcija (autoriaus intencija)	Stilistinės ypatybės	Kalbos priemonės, kuriomis reiškiamas turinys
I tekstas						
II tekstas						

4. Remdamiesi lentelės duomenimis apibendrinkite, kas būdinga mokslinio stiliaus tekstui.

4

Svarbus žingsnis rengiantis rašyti akademinį tekstą – parengti darbo projektą. Tai Jūsų darbo rėmai, kurie yra savotiškas teksto struktūros orientyras. Kad pasirengtumėte rašyti akademinį tekstą, turite atlikti tyrimą arba susirinkti tiriamąją medžiagą.

Parenkite kūrybinio tiriamojo darbo projektą.

Užduotys

1. Suformuluokite pasirinktos temos problemą, kurią norite išsiaiškinti, informuoti ir pan.
2. Suformuluokite darbo tikslą. Atkreipkite dėmesį, kad darbo tikslas turi būti vienas. Jį rekomenduojama formuluoti bendratimi, pavyzdžiui, *išanalizuoti, susisteminti, ištirti, supažindinti* ir pan.
3. Suskaidykite darbo tikslą į smulkesnius aspektus – darbo uždavinius.
Kiekvienas darbo uždavinys atskleidžia dalį Jūsų tyrimo tikslo. Uždavinių visuma sudaro darbo tikslą. Keliais aspektais analizuosite, tirsite pasirinktą mokslo problemą – tiek turi būti keliam ir uždavinių.
4. Suformuluokite pagrindinę mintį.
Pagrindinė mintis formuluojama tiesioginiu sakiniu (8–12 žodžių). Formuluodami pagrindinę mintį atkreipkite dėmesį, kad ji turi atspindėti Jūsų požiūrį į rašomąjį dalyką.
5. Tam, kad pagrįstumėte pagrindinę mintį ir įtikintumėte skaitytoją, turite pateikti ne mažiau kaip 3 argumentus.
6. Numatykite, kokius teiginius ir kaip iliustruosite (pavyzdžiui, lentelėmis, diagramomis, nuotraukomis).
7. Sudarykite naudojamos literatūros ir šaltinių sąrašą.

5

Parašykite kūrybinį tiriamąjį darbą moksliniu stiliumi.

Literatūra ir šaltiniai

Rienecker, L. Jørgensen, Peter S. *Kaip rašyti mokslinį darbą*. Vilnius: Aidai, 2003.

Rimkutė, E. Utka, A. *Metodiniai nurodymai rašantiems kalbotyros darbus*. Interaktyvus. Interneto prieiga http://donelaitis.vdu.lt/lkk/pdf/Rimkute-Utka-metodine_2012.pdf.

Žilinskas, Pranas J. *Patarimai rengiantiems rašto darbus: mokomoji knyga*. 3-ias pataisytas ir papildytas leidimas. Vilnius: VU leidykla, 2003.

Žukauskienė, R. Erentaitė, R. *Akademinio raštingumo pagrindai*. Interaktyvus. Interneto prieiga <http://ebooks.mruni.eu/product/akademinio-ratingumo-pagrindai>.